

PÄRNU MUUSIKAKOOLI PÕHIÕPE

RÜTMIMUUSIKA OSAKOND

KITARRI ÕPPEKAVA

Õppetegevus rütmimuusika (edaspidi RM) osakonnas võimaldab klassikalise suuna õpilasel jätkata peale noorema astme lõpetamist 5. õppeaastal pilliõpinguid rütmimuusika valdkonnas.

Õppe kestus on 3 aastat - RM-I, RM-II, RM-III. Lisaks on õpilase soovi korral võimalus jääda õppima lisa-aastatel.

RM osakonnas õppima asumise eelduseks on elementaarne muusikaline ettevalmistus N-II tasemel ehk Pärnu muusikakooli alg- ja noorema astme läbimine instrumendiõppes. *(1.-4. aasta õppesisu on kirjeldatud kõikides Pärnu muusikakoolis õpetatavate instrumentide alg- ja noorema astme õppekavades.)*

Pärast N-II (4. õppeaasta) lõpetamist saab lapsevanema avalduse alusel asuda õppima RM osakonda. Üldjuhul võetakse vastu õpilased alates 13. eluaastast.

N-II taseme väljaselgitamiseks (näiteks muudest õppeasutustest üle tulnud õpilaste puhul) võib RM osakond sisseastujale läbi viia muusikalise katse.

RM osakonna kitarriõpe annab õpilasele põhiteadmised rütmimuusika kitarri erialal. Üleminekul RM-I ja RM-II ühest astmest järgmisesse tasemeeksameid ei ole. Arvestuslik ja kokkuvõtlik hindamine toimub (õpilase)kontsertidel ja esinemispraktikatel.

Õpingud lõppevad eriala lõpueksamiga ehk kontserteksamiga.

Hindamine toimub 10-pallisüsteemis, kokkuvõttev hindamine on õppeperioodide lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul - detsembris ja mais.

Õppe-eesmärgid:

- laste ja noorte silmaringi avardamine ja loomingulise mõtlemise arendamine;
- muusikalise kuulmise arendamine (erinevad muusikastiilid, artistid);
- valmidus koostööks ja koos muusitseerimiseks erinevates koosseisudes;
- õpilasele professionaalse muusikahariduse õpeks tarviliku ettevalmistuse andmine.

Rütmimuusika osakonna põhiõppe tunnijaotusplaan

Tabel näitab tundide arvu nädalas, akadeemilise õppetunni pikkus on 45 minutit.

	<i>Rütmimuusika osakond</i>				
	RM-I	RM-II	RM-III	LA-I, II	III
	5.õa	6.õa	7.õa	8.-9.õa	10.õa
Põhipill	1,5	1,5	2	1-2	1-2
Solfedžo	1-2	1-2	1-2	1	
muusikalugu	1	1	1	1	
bänd	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Kohustuslik valikaine*: helitehnika ABC või improvisatsiooni alused	üks pooleaastane kursus, 1 tund nädalas				
lisaaine **	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1

* õpilane ise valib, kumba kursust soovib ja millal ta selle pooleaastase kursuse läbib (kas RM I, RM II või RM III-s). RM-osakonna lõpetamiseks on vajalik, et kohustuslik valikaine oleks läbitud.

** sõltub õppuri soovist, kooli rahalistest võimalustest ning õpetaja koormusest.

Õpilased, kes on RM-osakonda astunud peale muusikakooli vanema astme lõpetamist (V-III) või kes soovivad jääda lisa-aastale, ei pea uuesti solfedžo ja muusikaloo tundides käima. Soovi korral on neil võimalus liituda lisa-aasta solfedžo grupiga, kui selline on moodustatud.

RM-instrumenti või laulu lisaainena õppivatel õpilastel võib laulutund olla vastavalt kooli võimalustele kas 0,5, 0,75 või 1,0 akadeemilist tundi.

AINEKAVAD

RÜTMIMUUSIKA KITARRI PÕHIÕPPE AINEKAVA

RM- I (5.õa)

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- tunneb kitarrimängimise jaoks vajalikku õiget käte ja kehahoidu;
- tutvub erinevate kitarrimängimise tehnikate ja tehniliste võimalustega;
- tegeleb oma kitarrimängu tugevuste ja nõrkustega kasutades erinevaid tehnikaid;
- õpib tundma kitarrimängu instrumenti võimendamise erinevaid mooduseid (DI-box, helipult, kitarrivõimendi jne.);
- suudab sobitada ennast bändi koosseisu teab seal oma instrumenti funktsioone;
- saab esinemiskogemusi ja omandab esmased teadmised esinemiskultuurist.

Õppetöö sisu

- Kitarritehniliste võimalustega tutvumine;
- erinevad tehnilised harjutused ja võtted (*bending, muted, downstroke, upstroke, alternative picking, trumming* jne);
- fraseerimisoskuse arendamine;

- töö rütmimuusika erinevates stiilides muusikapaladega;
- koostöökogemus erinevate koosseisudega;
- esinemine (õpilase)kontsertidel. Olenevalt õpilase võimetest ja soovidest osavõtt erinevatest festivalidest, konkurssidest jne.

Näidisrepertuaar

Õppeaasta jooksul õpitakse vastavalt õpilase võimetele vähemalt 6 eriilmelist pala, kasutades sealjuures kõiki varemõpitud ja käsilolevaid kitarrimängimise tehnikaid (3 pala poolaastas)

Õpilane esineb õppeaasta jooksul vähemalt 4 kontserdil.

Tasemeksamit ei ole.

Tehniline arvestus:

Tehniline arvestus toimub kord õppeaastas ja on eelduseks õpilase edasi viimiseks järgmisse õppeastmesse.

- klassikaline etüüd
- rütmimuusika soolopala
- tehnilised harjutused/mänguvõtted

RM- II (6. õa)

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- oskab omandada materjali nii noodist kui ka kuulmise järgi;
- oskab rakendada erinevaid kitarrimängu tehnikaid vastavates rütmimuusika stiilides/palades;
- suudab anda edasi loo sõnumit ja meeleolu;
- omandab praktilised oskused soolo- ja ansamblimänguks;
- on tutvunud rütmimuusika terminoloogiaga (tähtarmonia erinevad kirjapildid jm);
- on tutvunud improvisatsiooniga.

Õppetöö sisu

- Kitarritehniliste võimalustega tutvumine;
- erinevad tehnilised harjutused ja võtted (*bending, muted, downstroke, upstroke, alternative picking, trumming jne*);
- fraseerimisoskuse arendamine;
- töö rütmimuusika erinevates stiilides muusikapaladega;
- koostöökogemus erinevate koosseisudega;
- esinemine (õpilase)kontsertidel. Olenevalt õpilase võimetest ja soovidest osavõtt erinevatest festivalidest, konkurssidest jne.

Näidisrepertuaar

Õppeaasta jooksul õpitakse vastavalt õpilase võimetele vähemalt 6 eriilmelist pala, kasutades sealjuures kõiki varemõpitud ja käsilolevaid kitarrimängimise tehnikaid (3 pala poolaastas)

Õpilane esineb õppeaasta jooksul vähemalt 4 kontserdil.

Tasemeksamit ei ole.

Tehniline arvestus:

Tehniline arvestus toimub kord õppeaastas ja on eelduseks õpilase edasi viimiseks järgmisse õppeastmesse.

- klassikaline etüüd
- rütmimuusika soolopala
- tehnilised harjutused/mänguvõtted

RM- III (7.õa)

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- on omandanud nõutava tasemega muusika esitamiseks vajalikud tehnilised oskused;
- omab vajalikke teadmisi ja oskusi iseseisvalt uute muusikaliste tekstide õppimiseks;
- suudab iseseisvalt fraseerida;
- tunneb erinevaid muusikastiile oma instrumendil;
- oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
- oskab teha iseseisvat tööd ja on valmis koos musitseerimiseks;
- valdab improviseerimise aluseid.

Õppetöö sisu:

- suudab iseseisvalt mõelda ja olla oma pillimängu suhtes analüüsiv ja kriitiline;
- erinevate tehniliste harjutuste ja võtete treenimine (*bending, muted, downstroke, upstroke, alternative picking, trumming* jne);
- fraseerimisoskuse arendamine;
- läbi eriilmelise repertuaari rütmimuusika erinevate stiilide praktiseerimien oma instrumendil;
- koosmusitseerimine erinevate koosseisudega;
- tegelemine omaloominguga;
- esinemine erinevatel (õpilas)kontsertidel. Olenevalt õpilase võimetest ja soovidest osavõtt erinevatest laagritest, festivalidest, konkurssidest jne.

Näidisrepertuaar

Õppeaasta jooksul õpitakse vastavalt õpilase võimetele vähemalt 6 eriilmelist pala, kasutades sealjuures kõiki varemõpitud ja käsilolevaid kitarrimängimise tehnikaid (3 pala poolaastas).

Õpilane esineb õppeaasta jooksul vähemalt 4 kontserdil.

Tehniline arvestus:

Tehniline arvestus toimub kord õppeaastas:

- klassikaline etüüd
- rütmimuusika soolopala
- tehnilised harjutused/mänguvõtted

RM-III kitarril lõpueksami nõuded

Lõpueksamil tuleb esitada neli eriilmelist pala, millest üks peab olema esitatud üksinda ja teised võivad olla bändi koosseisus:

Lisatingimused ja soovitused kavale :

- peab olema kasutatud improvisatsiooni;
- erinevate rütmimuusika stiilide kasutamine (sõltuvalt kava muusikalisest tervikust võib ka mitte kasutada. Sel juhul kooskõlastada RM osakonnaga);
- erinevate kitarrimängu võtete kasutamine;
- kõikides palades ei pea olema kitarr sooloinstrumendina;
- kava terviklikkuse silmas pidamine.
- .

LISA-AASTAD (LA I, II, III), 8.-10.õa

Lisa-aastate õppuriteks on RM vanema astme lõpetanud, kes kavatsevad muusika alal edasi õppida või mõnel muul eesmärgil oma musitseerimisoskust täiustada. Iga õpilane õpib tema jaoks koostatud õppekava järgi ning osaleb soovi korral kooli kollektiivides ja ühistegevustes.

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- on omandanud nõutava tasemega muusika esitamiseks vajalikud tehnilised oskused;
- omab vajalikke teadmisi ja oskusi uue muusikateksti õppimiseks;
- valdab fraseerimise ja artikulatsiooni põhialuseid;
- tunneb erinevate muusikastiilide helikeelt;
- oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
- oskab teha iseseisvat tööd ja on valmis koosmusitseerimiseks;
- valdab improviseerimise aluseid.

Õppetöö sisu:

- suudab iseseisavalt mõelda ja olla oma pillimängu suhtes analüüsiv ja kriitiline;
- erinevate tehniliste harjutuste ja võtete treenimine (*bending, muted, downstroke, upstroke, alternative picking, trumming* jne);
- fraseerimisoskuse arendamine;
- läbi eriilmse repertuaari rütmimuusika erinevate stiilide praktiseerimien oma instrumendil;
- koosmusitseerimine erinevate koosseisudega;
- tegelemine omaloominguga;
- esinimine erinevatel (õpilas)kontsertidel. Olenevalt õpilase võimetest ja soovidest osavõtt erinevatest laagritest, festivalidest, konkurssidest jne.

Õpilane esineb õppeaasta jooksul vähemalt 4 kontserdil.

Tasemeeksami nõuded lisa-aastate lõpetamisel

Eksameid ega arvestusi ei kohaldata. Kokkuvõttev hindamine

SOLFEDŽO AINEKAVA

TAVAÕPE, 1 tund nädalas

VANEM ASTE (V) 5.- 7. õppeaasta

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist;
- jätkab muusikateooria omandamist;
- arendab edasi muusika üleskirjutamise oskust;
- arendab edasi häält ja lauluoskust.

Õppesisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõdud:

- Tutvumine 3/8 taktimõõduga harjutustes;
- tutvumine 6/8 taktimõõduga ning *alla breve* 2/2;
- triool ,sünkoop, rütmid pidekaarega.

2) Helistikud ja laadid:

- Helistikud kuni 4 märgini;
- kvindiring , tutvustada läbi kvindiringi 5 – 7 märgiga helistikke.

3) Intervallide ehitamine ja laulmine:

- Kõikide läbivõetud intervallide kordamine;
- Intervallide ehitamine laadis, noodist üles ja alla, toonide lugemine ja määramine.

4) Akordid:

- Toonika kolmkõla pööramine, teiste põhikolmkõlade pööramine;
- V7 laulmine, ehitamine ja lahendamine;
- tähtharmonia akordimärkide tutvustamine;
- akordide tähistamine rooma numbritega ja akordimärkidega;
- väike juhtseptakord duuris ja vähendatud juhtseptakord harmoonilises mollis lahendusega.

MUUSIKA NOTEERIMINE

5) Diktaat:

- mäludiktaat;
- astmediktaat;
- lünkdiktaat;
- võimalusel diktaadid eri pillidega;
- võimalusel saatega meloodia kuulamine;
- rütmidiktaat- koputamine, ühel noodil, meloodiapõhine.

6) Järgnevus:

- tutvustavalt lühikesed 4 takti pikkused järgnevused, tähistatuna rooma numbritega.

LOOMING JA IMPROVISATSIOON

- Omaloodud meloodia- või rütmiharjutused;
- omaloodud rütmiostinatod ja põhikolmkõlade saated;

- õpetaja abiga tehtavad kerged saated.

LAULMINE

- Intervallide laulmine laadis, antud noodist üles ja alla;
- heliredelite laulmine (loomulik duur, molli 3 kuju);
- akordide laulmine;
- võimalusel ka järgnevuste laulmine;
- harjutuste, kaanonite ning mitmehäälsete harjutuste laulmine, noodist laulmine.

VANEMA ASTME EKSAMINÕUDED TAVAÕPPES

ÜLDISELT EKSAMIST

Eksamil kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll. Kasutatavad taktimõõdud on 2/4, 3/4 ja 4/4. Helistikud kuni 3 märki.

KIRJALIK OSA

Diktaat:

- 1) Lünkdiktaat kuni 8 takti.
- 2) Rütmidiktaat kuni 4 takti: koputades, ühel noodil, kõlava meloodia põhjal.

Kuulamine:

1) Akordide ja intervallide valikkuulamine – lihtintervallid, M ja m kolmkõla, kolmkõla pöörded; dominantseptakord lahendusega või ilma; juhtseptakordid lahendusega või ilma. Mängimine 3 korda: harm; mel; harm.

Ehitamine:

- 1) Ehitada 4 intervalli antud noodist ja/või 4 akordi helistikus. Kokku 8 takti.
- 2) Heliredeli ehitamine (kuni 3 märki): võtmemärgid, toonide valem, püsivad/ebapüsivad astmed. Lisaks põhikolmkõlad; D7 lahendusega ja juhtseptakord lahendusega, või võtmemärgid (kokku 2 takti ulatuses)

SUULINE OSA:

- 1) Heliredeli laulmine kuni 3 märki (loomulik duur, molli 3 kuju), lisaks toonika kolmkõla pöörded või põhikolmkõlad või dominantseptakord lahendusega.
- 2) Rütmiharjutuse koputamine (kuni 8 takti). Taktimõõdud 2/4; 3/4; 4/4.
- 3) Aasta jooksul õpitud harjutuse laulmine (harjutused 1-2 märki, sügisest töös olnud nng kokku lepitud harjutused).

LISA-AASTAD (LA)- 8.-9. õppeaasta

Lisa-aastate solfedžo on vabatahtlik õppeaine, mille õppuriteks on vanema astme lõpetanud, kes kavatsevad muusika alal edasi õppima minna või soovivad mõnel muul eesmärgil noodilugemisoskust täiustada.

Õppe –eesmärgid

Põhieesmärgiks on muusikataju arendamine. Selleks õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist läbi astmetaju ja laulmise;
- jätkab muusikateooria omandamist;
- arendab edasi muusika noteerimise oskust;
- arendab edasi häält ja lauluoskust.

Õppesisu

TEOORIA- jätkub seniõpitud materjali kordamine ning teadmiste süvendamine

1) Rütm ja taktimõõdud

2) Helistikud ja laadid:

3) Intervallid:

4) Akordid:

LAULMINE ja MUUSIKA NOTEERIMINE

Tasemeeksami nõuded lisa-aastate lõpetamisel

Eksameid ega arvestusi ei kohaldata. Kokkuvõttev hindamine.

MUUSIKALOO AINEKAVA

Õppesisu lühikokkuvõte:

Vanemas vanuseastmes, mis tavapäraselt tähendab V ,VI ja VII õppeaasta õpilasi, antakse ülevaade muusika arengust vanade kultuurrahvaste muusikatraditsioonidest kuni meie sajandini. Muusikaajalooliste teemade käsitlemise aluseks on ajaloo- ja stiiliperioodid. Tutvustatakse muusikaajalugu läbi ajaloolise konteksti, seostatakse omavahel nii ajaloolisi sündmusi, teaduslikke avastusi, kunsti ja kirjandust. Eesmärgiks on anda õpilastele võimalikult tõene ettekujutus ajaloolisest kontekstist, mille pinnalt kujunes vastavale ajastule iseloomulik muusika.

RM-I ja V-I, 5. õppeaasta

Keskaeg:

- Gregooriuse laul
- Varajase mitmehäälsuse kujunemine ja tekkimine (organum)
- Noodikirja areng ja kujunemine
- Esimesed heliloojad – **Leonius, Perotinus**. Motett.
- Ilmalik muusika 11.-14.sajandil – rüütlilaul, trubaduudid, troväädid, minnesingerid.
- Tuntumad instrumendid 11.-14.sajand, tantsumuusika ja instrumentaalne muusika ilmalike rüütlilaulude saateks.

Renessanss:

- Helikeel ja polüfoonilise stiili kujunemine
- Motett ja missa ordinaariumi osad. **G. Machaut**
- Lühidalt Madalmaade koolkonnast ja selle tähtsusest polüfoonilise muusika arengus
- **J. Desprez, O. Lassus, G.P. Palestrina**
- Madrigal **F. Landini, C. Janequin**
- Instrumentaalmuusika ja pillid, tuntumad tantsud

Barokk:

- Barokkmuusika üldiseloomustus ja uued helikeelt iseloomustavad jooned muusikas – monoodilise stiili kujunemine, *basso continuo*, kontsert ja kontsertstiil
- Pillid ja instrumentaalmuusika baroki ajal. Uued žanrid – süit, *concerto grosso*, instrumentaalkontsert, fuuga
- **A. Corelli, A. Vivaldi**
- Vokaal-instrumentaalsed žanrid – ooper, oratoorium, passioon, kantaat
- Ooperi kujunemine, iseloomulikud jooned Itaalias, 17.sajandi alguses
C. Monteverdi ooper, „*Orpheus*“
- Polüfooniline stiil muusikas, kaanon ja fuuga
- **J.S Bach**
Tähtsamad teosed – inventsioonid (*nr.1 C-duur, nr. 5 F-duur*),
prelüüdid ja fuugad (*HTK I nr. 1 C-Duur, nr. 2 c-moll*),
oreliteosed (*tokaata ja fuuga d-moll, koraaliprelüüdid*)

vokaal-instrumentaalsed suurteosed (katkendid „*Johannese passioonist*“), orkestrimuusika („*Brandenburgi kontserdid*“)

Fuuga, tantsusüit, *concerto grosso*, *toccata*, *passacaglia*, kantaadid

- **G. F. Händel**

Tähtsamad teosed – ooperid („*Xerxes*“, „*Rinaldo*“), oratooriumid (*Messias*), orkestrimuusika – suured orkestritüdid („*Veemuusika*“, „*Tulevägimuusika*“)

RM-II ja V-II, 6. õppeaasta

Klassitsism:

- Muudatused muusikaelus
- kaheosaline lihtvorm (A-B), kolmeosaline lihtvorm (A-B-A), rondovorm (A-B-A-C-A-D-A), variatsioonivorm (A-A1-A2-A3-A4-A5-A6-A7)
- Uued vormid ja žanrid – sonaat-allegro, rondo, sonaat-sümfooniline tsükkel

- **J. Haydn**

Olulisemad žanrid ja teosed. Sümfoonia nr 45 („*Lahkumissümfoonia*“), sümfoonia nr 83 („*Kana*“), sümfoonia nr 94 („*Üllatussümfoonia*“), sümfoonia nr 103 („*Timpanitremologa*“);

keelpillikvartetid (*op. 76 nr. 3 „Keisrikvartett*“);

klaveri- (*D-duur*) ja viiulisonaadid

- **W. A. Mozart**

Tähtsamad teosed – ooperid („*Figaro pulm*“, „*Võluflööt*“),

sümfoonia nr 40 *g-moll*,

kammer- ja olmemuusika („*Väike öömuusika*“ *G*),

Reekviem *c-moll*

- **L. van Beethoven**

Tähtsamad teosed – sümfoonia nr 3 „*Eroica*“),

sümfoonia nr 5 („*Saatusesümfoonia*“), sümfoonia nr 9,

klaverisonaadid (*op. 27 cis-moll*, *op. 13 c-moll*)

Romantism:

- Ajastu kõikidele kunstiliikidele omased ideaalid ja suunad. Romantism muusikas.
- **F. Schubert**

Lied („Grethen voki ääres“, „Metshaldjas“); laulutsüklid „Kaunis möldrineiu“ („Rändamine“, „Kütt“) ja „Talvine teekond“;

Klaverimuusika, kammermuusika („Forellkvintett“ D-duur);

„Lõpetamata sümfoonia“ h-moll.

- **F. Chopin**

Tähtsamad teosed – etüüdid (op. 10 nr.3 E-duur, nr. 12 c-moll, op. 25 nr.1 A-duur), prelüüdid (nr. 7 A-duur, nr. 15 Des-duur „Vihmapiiskade“), valsid (op. 64 nr. 1 Des-duur, op. 67 nr. 2 Cis-duur), poloneesid (op.40 nr. A-duur ja op. 53 A-duur), masurkad (op. 68 nr. 2 a-moll).

- **F. Liszt**

Tähtsamad teosed – klaverilooming (etüüdid „Suured Paganini etüüdid“, „Transtsendentalsed etüüdid“,) nokturn „Armuunelmad“,

sümfooniline muusika (Ungari rapsoodia nr. 2)

sümfoonilise poemi kui žanri looja „Prelüüdid“

- Romantismiajastu sümfooniaorkester

- **H. Berlioz**

sümfoonia „Fantastiline sümfoonia“ („Episood kunstniku elust“) „Reekviem“, „Leina triumfi sümfoonia“

- **J. Brahms**

Tähtsamad teosed. Sümfoonia nr 4, „Ungari tantsud“

- **F. Mendelssohn – Bartholdy**

Viiulikontsert e-moll, sümfoonilised poemid ja oratooriumid. „Pulmamars“

19. saj. ooperiloojad

- Ooperi kui žanri, ooperi osad.

- 19.sajandi ooper – iseloomulikud tunnused ja erinevused võrreldes varasemate ajastutel loodud ooperitega.

- **G. Verdi**

Ooperid „Rigoletto“, Traviata“, „Aida“

- **R. Wagner**

Ooperid „Tannhäuser“ (avamäng, palverändurite koor, Wolframi romanss) „Nibelungide sõrmus“ (Valküüride lend), „Tristan ja Isode“ (nn Tristani-akordi tutvustamine ja analüüs)

Rahvusromantism 19.sajandi muusikas

- **E. Grieg, J. Sibelius**

- **M. Glinka, Al. Borodin, M. Mussorgski, N. Rimski-Korsakov**

- P. Tšaikovski, S. Prokofjev, D. Šostakovitš

RM-III ja V-III, 7. õppeaasta

Eesti rahvusliku muusikakultuuri tekkimine 19. saj. keskel. Laulu- ja mänguseltsid, nende osatähtsus koorilaulu arengus.

Esimene Eesti üldlaulupidu, tema eelkäijad, organisaatorid, osavõtjad, tähtsus.

Rahvusliku heliloomingu teerajajad

- A. Kunileid, A. Thomson, Fr. Saebelman, K. A. Hermann.
Nimetatute elu ja looming, valik laule.

Esimesed professionaalse haridusega heliloojad

- M. Härma („Meeste laul”, „Enne ja nüüd”, „Tuljak”, „Ei saa mitte vaiki olla”)
- K. Türrpu („Priiuse hommikul”, „Mul lapsepõlves rääkis”, „Kevade tunne”)
- Al.Läte („Pilvedele”, „Kuldrannake”, „Malemäng”)
- R. Tobias (Oratoorium „Joonase lähetamine”, keelpillikvartett nr. 2 III osa - moll, laulud „Eks teie tea” ja „Varas”)

Rahvusliku koorilaulu areng

- M. Saar („Põhjavaim”, „Leelo”, „Jaan läeb jaanitulele”, „Lindude laul”, 1-2 prelüüdi);
- C. Kreek („Reekviem”, koorilaulud („Sirisege, sirbikesed”, 2 laulu tsüklit „6 laulu Hiiumaalt”, „Ma kõndisin vainul”, vaimulikud koorilaulud 104. Taaveti laul, „Mu süda, ärka üles”)
- E. Aav (ooper „Vikerlased”)
- A. Kapp (Vokaal-sümfoonilised teosed (katkendid oratooriumist „Hiob”), koorilaulud („Mu süda”) ja soololaulud („Metsateel”)
- H. Eller (Sümfoonilised teosed (poeem „Koit”), kammerteosed („Kodumaine viis” tsüklit „Viis pala keelpilliorkestrile”), viiuli- ja klaveripalad („Männid”, „Liblikas”).
- E. Tubin (Lavateosed – esimene eesti ballett „Kratt” (katkendid valikuliselt) ooper „Barbara von Tisenhusen”, sümfooniline muusika (I osa V sümfooniast).
- G. Ernesaks (koorilaulud („Mu isamaa on minu arm”, „Hakkame mehed minema”, „Laine tõuseb”), lavateosed – ooper „Tormide rand” (kõrtsistseen)
- E. ja V. Kapp (ballett „Kalevipoeg”; kooripoeem „Põhjarannik”)

Lühidalt Eesti muusika arengusuundadest 20. saj. II poolel.

- V. Tormis (valik Eesti kalendrilauludest, Ingerimaa õhtud, Pikse litaania)
- E. Tamberg (ooperid (katkendid „Cyrano de Bergerac`ist”), sümfoonilised teosed (concerto grosso I osa), oratooriumid (katkend orat. „Amores”), koori- ja soololaulud, kammer- ja filmimuusika)

- **J. Rääts** (sümfooniad, klaverimuusika (*Kontsert kammerorkestrile I osa*))
- **A. Pärt** (*tintinnabuli*-stiili looja, („*Credo*”, „*Cantus*”))

Lühidalt kaasaegsetest eesti heliloojatest

- *E.-S. Tüür, A. Põldmäe, L. Sumera, R. Kangro, R. Eespere, U. Sisask, H. Tulve, T. Steiner* jne.

Rütmimuusika ajalugu

Jazz-muusika arenguloost ja stiilidest

- Lühidalt *jazz*-muusika põhijoontest – improvisatsioon, kõlavärv e tämber, pillikoosseisud
- *Jazz*’i eelkäijad – töölaulud, spirituaalid ja *ragtime*
- *Blues*
- New – Orleansi *jazz* (~1900)
- Dixieland (~1920 I pool)
- Chicago *jazz* (~1920 II pool)
- Swing (~1930)
- Bebop (~1940)
- Cool *jazz* (~1950)
- Hard bop (~1950 – 1960)
- Free *jazz* (~1960) – Ameerikas ja euroopas
- Seitsemkümnendad - *jazz rock & fusion*
- Kaheksakümnendad

LISA-AASTA (D)

19. – 20. Sajandi suured meistrid, nende loomingupõhimõtted, stiilid ja muusika.

- **A. Bruckner** – sümfonist ja kirikumuusika looja . (*Te Deum*)
- **G. Mahler** – dirigent ja suurteoste looja. Elu ja looming
(VII sümfoonia finaal, *Rändselli laulud*)
- **R. Strauss** – sümfoonilise poemi, programmsümfoonia ja ooperite looja.
Elu ja looming

Tähtsamad teosed – sümfooniline poem „*Till Eulenspiegeli löbusad vembud*”,

Katkendeid ooperist „*Salome*”)

- **M. Reger** – tüüpiline hilisromantismi esindaja, impressionismist ja ekspressionismist mõjutatud helilooja. Orkestri-, klaveri- ja oreliteosed

Suuri sajandivahetuse ooperiheliloojaid

- Verismi kui suund muusikas
P. Mascagni katkendeid ooperist „*Talupoja au*”,
R. Leoncavallo ooper „*Pajatsid*”,
G. Puccini ooperid „*La Boheme*”, „*Madame Butterfly*”.

Impressionism muusikas

- Iseloomulikud jooned, seos maalikunstiga ja kirjandusega.
- **C. Debussy** – elu ja looming, tema omanäoline helikeel ja ainulaadne isikupärane stiil orkestri- ja klaverimuusikas .
Tähtsamad teosed - sümfooniline poem „*Fauni päraslõuna*”,
Katkendid ooperitest „*Pelleas ja Melisande*”,
valik klaverile kirjutatud muusikast
- **M. Ravel** – elu ja looming, seotus impressionismi-ideedega ja hilisem side dzässelementidega muusikas
Näited tuntumatest teostest - „*Mustlane*”, „*Bolero*”

20. sajandi I poole muusika

- Stiiliotsingud ja eksperimenteerimised muusikas.
Ekspressionism muusikas, tonaalsusest loobumine.
Dodekafoonia. Polüfoonia aussetõus, neobarokk. Neoklassitsism.
- **A. Schönberg** – atonaalse muusika looja, kaksteisttoonitehnikale alusepanija.
Elu ja looming
Tähtsamad teosed - „*Kirgastunud öö*”, ooper „*Kuu Pierrot*”)
- **A. Webern** – dodekafoonilise stiili jätkaja, minimalistlike pisimotiivide tooja muusikasse (*sümfoonia op. 21*)
- **I. Stravinski** - uudse helikeelega Venemaalt pärit neoklassitsismi esindaja.
Balletid „*Petruškas*” ja „*Kevadpühitsusest*”,
orkestriteosed, religioosse sisuga muusika
- **B. Bartok** – rohkete rahvamuusika mõjutustega ungari helilooja.
Tähtsamad teosed - Balletid, ooper „*Sinihabeme loss*”,
klaverimuusika „*Mikrokosmos*”
- **G. Gershwin** – helilooja , kelles „helises Ameerika”.
Tugevate afro-ameerika muusika mõjutustega helikeel, mõjutused nii *bluesist* kui
dzässist. Tuntumad teosed – ooper „*Porgy ja Bess*”

teos orkestrile „*Rhapsody in Blue*”

- **C.Orff** – lavamuusika looja ja muusikahariduse suur uuendaja, omanimelise Orff-metoodika looja.

Lavakantaat - „*Carmina Burana*”

Muusikaloo lõpuarvestuse nõuded

- 1) Lõpuarvestusel tuleb osata kuuldeliselt eristada õppeaastate jooksul omandatud muusikaajaloo seisukohast olulisemaid teoseid. Ühtlasi peab õpilane suutma määratleda antud teose stiili kui ka žanrit, samuti peab olema suuteline nimetama ka antud teose heliloojat.
- 2) Lõpuarvestuse teoreetiline osa sisaldab ülevaatlikke küsimusi õpitud ajastute, heliloojate, stiilide, vormide, žanrite kohta. Samuti puudutavad arvestustöös olevad küsimused ka ajastutele omaseid muusika esituskoosseise, instrumente ja helikeelt.

RÜTMIMUUSIKA BÄNDI AINEKAVA

Bänditund on rütmimuusika (edaspidi RM) osakonna õpilastele kohustuslik aine (vastavalt kooli võimalustele 1-2 akadeemilist tundi nädalas). Igal õppeaastal moodustatakse RM-I, RM-II ja RM-III õpilastest vastavalt tasemele ja sobivusele õpilasbändid, mida juhendavad RM-osakonna õpetajad. Soovi ja võimaluse korral on võimalik RM-bändiga liituda ka klassikalise suuna vanema astme õpilastel.

Õppetöö üldised eesmärgid on koosmusitseerimisoskuse arendamine, erinevates rütmimuusika stiilides repertuaari ja bändikoosseisudega tutvumine, ansamblitöök vajaliku helitehnika ja esmaste helitehniliste oskuste omandamine. Õppematerjaliks kasutatakse noodi ja/või audio- ja/või videomaterjale.

Hindamine toimub 10-pallisüsteemis, kokkuvõttev hindamine on õppeperioodide lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul - detsembris ja mais.

RM-I BÄND, 5. õppeaasta

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- tutvub koosmängu põhimõtetega;
- oskab kuulata bändikaaslast ja sobitab oma pillimängu/laulu nendega;
- omandab algteadmised helivõimendustehnika toimimisest ja kasutamisest;
- saab esimesed kogemused bändiliikmena esinedes.

Õppetöö sisu

- algteadmiste omandamine koosmängu toimimise põhimõtetest;
- õpilase pillimänguoskusele ja individuaalsetele võimetele vastava repertuaari valimine ja omandamine;
- töö rütmimuusika erinevates stiilides laulude ja/või instrumentaalpaladega;
- ühise kuulamis- ja fraseerimisoskuse kujundamine ansamblimängus;
- tutvumine helitehnika ja selle võimalustega;
- esinemised õpilaskontsertidel, võimaluse korral ka muudel üritustel/festivalidel.

Õpilane esineb õppeaasta jooksul 4 avalikul kontserdil (2 x poolaastas).

Üleminekul järgmisse õppeaastasse tasemeeksamit ega arvestust ei ole.

RM-II BÄND, 6. õppeaasta

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- arendab koosmängu põhimõtteid ja rakendab neid praktikas;
- oskab kuulata bändikaaslast ja sobitab oma pillimängu/laulu nendega;
- on omandanud algteadmised helivõimendustehnika toimimisest ja rakendab neid praktikas;
- on saanud kogemusi bändiliikmena esinedes.

Õppetöö sisu

- koosmängu toimimise põhimõtetega arvestamine ja nende rakendamine praktikas;
- õpilase pillimänguoskusele ja individuaalsetele võimetele vastava repertuaari valimine ja omandamine;
- töö rütmimuusika erinevates stiilides muusikapaladega;
- ühise kuulamis- ja fraseerimisoskuse arendamine ansamblimängus;
- ansamblimänguks vajaliku helitehnika teadlik ja sihipärane kasutamine;
- esinemised õpilaskontsertidel, võimaluse korral ka muudel üritustel/festivalidel.

Õpilane esineb õppeaasta jooksul 4 avalikul kontserdil (2 x poolaastas).

Üleminekul järgmisse õppeaastasse tasemeeksamit ega arvestust ei ole.

RM-III BÄND, 7. õppeaasta

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- on omandanud koosmängu põhimõtted ja rakendab neid praktikas;
- oskab kuulata bändikaaslast ja sobitab oma pillimängu/laulu nendega;
- on omandanud teadmised helivõimendustehnika toimimisest ja kasutamisest ning rakendab neid praktikas;
- oskab iseseisvalt ansambliproovis osaleda ja vajadusel seda läbi viia;
- on saanud kogemusi bändiliikmena esinedes.

Õppetöö sisu

- koosmängu toimimise põhimõtete rakendamine praktikas ja oskus iseseisvalt ansambli töös osaleda;
- õpilase pillimänguoskusele ja individuaalsetele võimetele vastava repertuaari valimine ja omandamine;
- töö rütmimuusika erinevates stiilides muusikapaladega ja/või õpilaste omaloominguga;
- ühise kuulamis- ja fraseerimisoskuse rakendamine ansambli mängus;
- ansambli mänguks vajaliku helitehnika teadlik ja sihipärane kasutamine;
- esinemised õpilaskontsertidel, võimaluse korral ka muudel üritustel/festivalidel.

Õpilane esineb õppeaasta jooksul vähemalt 4 avalikul kontserdil (2 x poolaastas).

Õppeaasta lõpetamisel toimub avalik hindeline kontsert.

Lisa-aastad (LA) 8.-10. õppeaasta

Lisa-aastate õppuriteks on vanema astme lõpetanud, kes kavatsevad muusika alal edasi õppida või soovivad mõnel muul eesmärgil musitseerimisoskust täiustada. Iga õpilane õpib tema jaoks koostatud õppekava järgi ning osaleb kooli kollektiivides ja ühistegevustes.

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- süvendab muusika esitamiseks ja koosmänguks vajalikke tehnilisi oskusi, mis võimaldavad õpingute jätkamist;
- täiendab mängutehnilisi oskusi;
- täiendab toonikujundust ja dünaamilist diapasooni;
- süvenenud ja väljendusrikas musitseerimine;
- tajub õpitavate teoste vormi ja tervikut;
- arendab koosmänguoskusi ja õpib mängima erinevates kooslustes;
- saab kogemusi erinevates esinemisolukordades.

Õppetöö sisu

- koosmängu toimimise põhimõtete rakendamine praktikas ja oskus iseseisvalt ansambli töös osaleda;

- õpilase pillimänguoskusele ja individuaalsetele võimetele vastava repertuaari valimine ja omandamine;
- töö rütmimuusika erinevates stiilides muusikapaladega ja/või õpilaste omaloominguga;
- ühise kuulamis- ja fraseerimisoskuse rakendamine ansamblimängus;
- ansamblimänguks vajaliku helitehnika teadlik ja sihipärane kasutamine;

Tasemeeksami nõuded lisa-aastate lõpetamisel

Eksameid ega arvestusi ei kohaldata. Kokkuvõttev hindamine.

KOHUSTUSLIKUD VALIKAINED RM- OSAKONNAS

Helinduse ABC

Improviseerimise alused

Ainete maht:

Nii Helinduse ABC kui ka Improviseerimise aluste kursus kestab pool õppeaastat ning tunnid toimuvad 1 kord nädalas kestusega 1 akadeemiline tund ehk 45 min. RM osakonna õpilane valib, kumba kursust ta soovib läbida ja mis õpinguaastal ta valitud kursuse sooritab (kas RM I, RM II või RM III). RM-osakonna lõpetamiseks on vajalik, et üks kahest valikainest oleks läbitud.

HELINDUSE ABC AINEKAVA

Õppe eesmärk:

Aine eesmärgiks on anda algteadmised heli olemusest ning edastamise põhimõttest. Akustilise keskkonna mõjust helikvaliteedile ning ülevaade helitrakti komponentidest. Tutvustada ja õppida kasutama õigeid kaableid ja ühendusviise ning järgida ohutusnõudeid. Anda ülevaade helindamisel ja helistuudios kasutatavatest mikrofonidest, helipultide kasutamisest ning praktilised oskused helisalvestusprogrammide kasutamiseks.

Aine sisu:

Õpilane saab ülevaate helitehnika kasutamisest erinevatel üritustel, erialatundides, ansambliproovides ja helistuudios. Käsitletakse heli tekke ja levimisega seonduvat ning

tutvutakse erinevate akustiliste keskkondadega. Õpitakse tundma helindamiseks ning salvestamiseks vajalike seadmetega ja viiakse läbi praktilised tööd nagu vokaali ja akustiliste instrumentide helindamine ja salvestus. Aine annab ülevaate helisalvestusprogrammidega töötamisest, võimalustest, terminoloogiast jne.

Aine läbinud õpilane:

- On omandanud baasteadmised heli olemusest, akustilistest keskkondadest ning stuudiotööst.
- Õpilane on võimeline helindama ja salvestama vokaali, akustilisi instrumente ning väiksemaid koosseise.

Hindamine:

Arvestuslik hindamine toimub kursuse lõpus.

IMPROVISATSIOONI ALUSED AINEKAVA

Aine eesmärk:

- õpetada analüüsima *jazz*- ja rütmimuusikas eksisteerivaid vorme ja improviseerimise võimalusi;
- arendada oskust kasutada omandatud teadmisi omaloomingulise improvisatsioonilise materjali kujundamisel.
- Aine läbinud õpilane on omandanud algteadmised ning vajalikud töömeetodid/vahendid oma improvisatsioonilise materjali kujundamiseks.

Õppeaine sisu

Õpilane:

- kuulab ja analüüsib muusikat;
- tunneb *jazz*- ja rütmimuusikas enimkasutatavaid laade ning õpetaja poolt tundides tutvustatud akordijärgnevusi;
- suudab analüüsida *jazz*-muusika traditsioonilise helikeele näiteid;

- tunneb erinevaid *jazz*-muusikas eksisteerivaid vorme ja järgnevusi(arhailine *blues*, *jazz blues*, *Rhythm changes*, modaalne *jazz* jne);
- on võimeline iseseisvalt ette valmistama ning esitama improvisatsiooni etteantud teemale/akordijärgnevusele oma instrumendil ja/või lauldes;
- oskab ise kirjutada ja ette valmistada meloodilist, rütmilist ja harmoonilist improvisatsiooni;
- suudab ettevalmistatud rütmilisi ja meloodilisi fraase rakendada oma improvisatsioonides;
- on omandanud 3 erinevat harmoonilise struktuuri ning raskusega *jazz*-standardit ning suudab praktikas neid esitada;
- õpetaja poolt valitud improvisatsiooni transkriptsioon ja selle analüüs.

Hindamine:

Arvestuslik kokkuvõttev hindamine toimub kursuse lõpus.

Aine maht:

Õppe kestus on pool õppeaastat. Tunnid toimuvad 1 kord nädalas kestusega 45min.

LISAAINE AINEKAVA

Lisaaine kuulub Pärnu Muusikakooli valikuliste õppeainete hulka ning selle õppimine sõltub eelkõige õpilase soovist ning kooli rahalistest võimalustest.

Lisaainena on võimalik õppida kõiki Pärnu Muusikakooli õppekavas nimetatud instrumente ja muusikalisi õppeaineid.

Lisaaine õppimisega saab üldjuhul alustada muusikakooli 2. õppeaastal (A-II) ning jätkata kõikides vanuseastmetes kuni muusikakooli lõpetamiseni.

Aine maht on 0,5-1 tundi nädalas.

Hindamine toimub 10-pallisüsteemis, kokkuvõttev hindamine perioodide lõpus ehk kaks korda õppeaasta jooksul.

Õppetöö eesmärgid

Õpilane:

- Laiendab muusikalist silmaringi ning süvendab huvi muusika vastu;
- arendab noodilugemisoskust ning oma muusikalisi võimeid;
- saab esinemiskogemusi;

Õppetöö sisu

Instrumendi/aine tundmaõppimine ja praktiseerimine:

Pilliõppe puhul valida võimalikult mitmekülgne repertuaar lähtudes õpilase võimetest ning edasisest soovist ja perspektiivist.

Tasemeeksami nõuded ainekava lõpetamisel

Ainekava lõpphindamine on arvestuslik.